

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 315  
van **MANUELA VAN WERDE**  
datum: 9 juli 2018

---

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

---

*Archeologienota's - Bekrachtigingen*

Onlangs publiceerde het Agentschap Onroerend Erfgoed de cijfers over het aantal archeologienota's. Wat de archeologienota's die ingediend worden bij het agentschap betreft, blijft het aantal van de geweigerde nota's schommelen rond de 20 à 25 procent. Bij de dossiers die door de onroerenderfgoedgemeenten bekrachtigd worden, ligt het percentage weigeringen een stuk lager: 5 à 13 procent.

In de toekomst zal de bekrachtiging van de archeologienota's vervangen worden door een melding. Het agentschap en de onroerenderfgoedgemeenten blijven evenwel de mogelijkheid hebben om archeologienota's die niet voldoen aan de minimale kwaliteitseisen, te weigeren. Bovendien voorziet het Onroerenderfgoeddecreet ook in de mogelijkheid om erkenningen in te trekken.

1. Hoe verklaart de minister het feit dat nog steeds circa 20 procent van het aantal archeologienota's door het agentschap geweigerd worden? Wat zijn de redenen voor deze weigeringen?
2. Hoe verklaart de minister het verschil met de cijfers van de archeologienota's die geweigerd worden door de onroerenderfgoedgemeenten? Wat zijn in deze dossiers de reden(en) van weigering? Vanwaar het grote verschil?
3. Werden, sinds de inwerkingtreding van het luik archeologie, reeds erkenningen van archeologen ingetrokken? Zo ja, hoeveel en op basis van welke elementen?
4. Is de minister van mening dat, gelet op het aanhoudende percentage van geweigerde nota's, meer controle en sanctionering toegepast moet worden op de erkenning als archeoloog? Zo ja, welk tijdpad heeft de minister hier voor ogen?

**GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

---

**ANTWOORD**

op vraag nr. 315 van 9 juli 2018

van **MANUELA VAN WERDE**

---

1. In 2017 bedroeg het weigeringspercentage van de archeologienota's 22,7 %, dit is ruim 10% lager dan in 2016. Van alle ingediende archeologienota's en nota's in 2017 is 77% direct goedgekeurd. Bijna 18% is goedgekeurd na een eerste weigering. In de eerste helft van 2018 bleef het weigeringspercentage in lijn met de cijfers uit 2017 en schommelt inderdaad rond de 20 %.

De weigeringen van de ingediende archeologienota's en nota's zijn divers van aard. Het betreft foutief opgeladen archeologienota's (bv. door de erkende archeoloog per vergissing ingediende kladversies), archeologienota's waarbij de inschatting van het archeologisch potentieel onvoldoende of niet correct gemaakt werd, archeologienota's waarbij het voorgestelde programma van maatregelen niet doeltreffend is, ofwel te zwaar is (hetgeen de opdrachtgever op kosten jaagt) ofwel te licht is (geen adequate omgang met het archeologisch kennispotentieel), en archeologienota's waarvan de voorgestelde maatregelen onuitvoerbaar zijn.

Archeologienota's worden dus geweigerd zowel in functie van een correcte omgang met het archeologisch potentieel als ter bescherming van de bouwheer en erkende archeoloog om onnodige kosten te doen.

2. Er blijkt inderdaad een verschil te bestaan tussen de beslissingen die de erkende onroerenderfgoedgemeenten nemen over de ingediende archeologienota's en nota's en de beslissingen van het agentschap Onroerend Erfgoed. Het weigeringspercentage voor 2017 lag bij het agentschap op 23,1% en bij de erkende onroerenderfgoedgemeenten gemiddeld op 9,1%. Een duidelijke oorzaak voor dit verschil is voorlopig niet voorhanden. Mogelijk zijn de erkende gemeenten actiever betrokken bij de opmaak van de documenten, zijn er bepaalde succesvolle erkende archeologen actief, hanteren de erkende onroerenderfgoedgemeenten sneller voorwaarden dan te weigeren, hanteren zij andere beoordelingscriteria of is het grote verschil in absolute aantallen een reden.

Voor het bekrachtigen onder voorwaarden van archeologienota's en nota's bestaat er een omgekeerd significant verschil tussen de erkende onroerenderfgoedgemeenten en Onroerend Erfgoed: de gemeenten bekrachtigen in 14,0% van de gevallen onder voorwaarden, het agentschap slechts in 4,9% van zijn dossiers.

Een eenduidige reden hiervoor valt voorlopig niet aan te wijzen, maar een van de mogelijkheden is een snellere keuze door de erkende onroerenderfgoedgemeenten voor voorwaarden in plaats van weigering. Enkel uit een analyse van de opgelegde voorwaarden zelf kan blijken of er een verschil bestaat qua aard en juridische grond, en wat de effectiviteit van deze voorwaarden is.

Het aandeel stilzwijgende bekrachtigingen ten slotte ligt bij erkende onroerenderfgoedgemeenten aanzienlijk hoger dan bij Onroerend Erfgoed (7,5% versus 1,0%). Dit is waarschijnlijk het gevolg van de termijnen en procedure. Bij het agentschap ligt de beslissingsbevoegdheid bij de regionale directeurs, terwijl dit bij de erkende gemeenten het College van Burgemeester en Schepenen is, waardoor de

behandeltermijn gebonden is aan het vergaderritme van het College en daardoor soms ingeperkt wordt.

Het totale beeld is in elk geval dat de erkende onroerenderfgoedgemeenten minder vaak weigeren, vaker voorwaarden opleggen en vaker stilzwijgend bekrachtigen dan het agentschap Onroerend Erfgoed. Het aandeel expliciete bekrachtigingsbeslissingen, zonder voorwaarden, loopt gelijkaardig.

3. Er zijn nog geen erkenningen van archeologen ingetrokken. In 2017 voerde het agentschap wel enkele evaluaties uit van erkende archeologen, naast een aantal meer vrijblijvende feedback-gesprekken.
4. De kwaliteitscontrole op het archeologisch onderzoek gebeurt op twee manieren: enerzijds door het beoordelen van meldingen van vooronderzoek met ingreep in de bodem en van archeologienota's en nota's, en anderzijds door het toezicht op de erkenning van de archeoloog.

Het eerste is een preventieve kwaliteitscontrole: nagaan of de voorgestelde handelingen conform zijn aan de regelgeving en de Code van Goede Praktijk. Het tweede is een curatieve actie: verifiëren of de uitgevoerde handelingen correct verlopen zijn. Dat laatste gebeurt door terreinbezoeken, opvolgen van de erkenningsvoorwaarden, nalezen van documenten zoals archeologierapporten en eindverslagen, enz.

Indien er tekortkomingen blijken op het vlak van kwaliteit volgt in de eerste situatie een weigering, in de tweede een evaluatie van de erkenning, indien nodig gevolgd door een schorsing en mogelijk zelfs intrekking van de erkenning.

Uit een kwaliteitsanalyse van het proces evalueren, schorsen en intrekken van de erkenning van archeologen blijkt dat er zich bepaalde knelpunten voordoen die een aangepaste aanpak vergen. Zo is er nu pas een recht van wederwoord nadat de schorsing al effect heeft op de activiteiten van de erkende archeoloog, en leidt het niet uitvoeren van de voorgestelde remediëring niet tot een intrekking van de erkenning. Ook sluiten de opvolgingsvoorwaarden niet coherent aan op de erkenningsvoorwaarden.

Het proces toezicht op de erkenning van archeologen blijkt in praktijk niet efficiënt, noch effectief te werken terwijl er door de recente decreetswijziging net meer nadruk op komt te liggen. Een aanpassing van deze procedures is dus wenselijk en wordt dan ook meegenomen in de lopende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit. Opvolgings- en erkenningsvoorwaarden worden op elkaar afgestemd en de schorsing wordt opgevat als een voorwaardelijke erkenning in plaats van een tijdelijk activiteitsverbod. De bedoeling daarbij is niet om meer of sneller erkenningen te kunnen schorsen of intrekken, maar wel om een evenwichtiger procedure te bekomen die ook effectief inzetbaar is en tot resultaten leidt.

In het slaagpercentage is ook variatie te zien binnen de groep erkende natuurlijke personen: 33% van de erkende archeologen die archeologienota's indienden in 2017 slaagt er in om 90% of meer van hun archeologienota's te laten bekrachtigen. De ruime helft van deze groep heeft zelfs een slaagpercentage van 100%. De helft van de erkende archeologen slaagt in 70 tot 90% van de gevallen. Een beperkte minderheid scoort ronduit slecht.

De administratie zal dan ook inzetten op het opkrikken van het slaagpercentage van archeologienota's en nota's door de groep erkende archeologen met een weigeringspercentage tussen 10 en 30% (slaapercentage 70-90%) te stimuleren, bv. door actief aan te geven bij welke aspecten ruimte is voor verbetering en door informatie te verstrekken over de kwaliteit om zo de kans te bieden zelf bij te sturen. Anderzijds is een formele evaluatie van een kleine groep slecht presterende erkende archeologen (slaapercentage 60% en minder) op zijn plaats.